

Zákon o svobodném přístupu k informacím v praxi

Informace pro rozvoj demokratické společnosti

Ing. Bohdana Jinochová

Právo na informace obecně

- Směrnice

- zákon vznikl z důvodu realizace čl. 17 listiny základních práv a svobod
- směrnice stanovuje požadavky na opakované použití dokumentů, které mají subjekty veřejného sektoru členských států v držení
- opakovaným použitím se rozumí využití za jiných účelů než původní záměr
- směrnice se vztahuje i na režimy poskytnutí informace v českém právním řádu
- zajištění spravedlivých, průhledných a nediskriminačních podmínek poskytování informací
- snadné a jednotlivé používání informací v rámci Evropské unie

Právo na informace obecně - Směrnice

- kladen důraz na elektronizaci režimu poskytování informací
- okruh a zpoplatnění informací je v režii členských států
- prioritou zveřejňování informací na webovém portálu
- měly by být zveřejněny všechny dostupné dokumenty, které má subjekt veřejného sektoru k dispozici
- uložení státům úpravu horní hranice poplatku
- není možné překročit hranici nákladů na zpřístupnění informace
- jednoduché poskytování informací duševního vlastnictví za jasně daných podmínek
- subjekty nesmí zkoumat pohnutky žadatele o informaci a zkoumat jeho úmysly

O čem Zákon je

- pravidla pro poskytování informací
- stanovení podmínek za jakých lze uplatit právo na svobodný přístup k informacím

Povinnost poskytnou informace

- státní orgány
- územní samosprávné celky a jejich orgány
- veřejné instituce
- podniky, které jsou příjemci veřejných prostředků
- subjekty, kterým bylo svěřeno rozhodování o právech (př. soudy)

Nevztahování zákona

- poskytování informací o údajích vedených v evidencích
- informace průmyslového vlastnictví
- další informace, pokud jim zákon upravuje jejich poskytování

Povinné subjekty nemusí splnit povinnosti

- žádost se týká dotazu na názor
- budoucí rozhodnutí
- vytváření nových informací

Žadatel o informaci

- každá fyzická i právnická osoba
- žádající o informaci
- fyzická osoba i nezletilá – dotaz musí odpovídat rozumové úrovni

Dálkový přístup

- přístup k informaci neomezeného okruhu žadatelů
- pomocí sítě nebo služby elektronických komunikací
- př. datová schránka, elektronický podpis

Informace

- jakýkoliv obsah nebo jeho část
- v libovolné podobě
- na libovolném nosiči
- obsah písemný na listině nebo v elektronické podobě
- záznam zvukový, obrazový nebo audiovizuální
- informace není počítačový program

Zveřejněná informace

- taková informace, která může být vždy znovu vyhledána a získána
- vydaná tiskem nebo na jiném nosiči
- vystavená na úřední desce
- možnost dálkového přístupu
- umístěná v knihovně
- od okamžiku předání informace žadateli
- úzce souvisí s doprovodnou informací

Formáty informace

- strojově čitelný formát
- otevřený formát
- otevřená formální norma
- metadata
- otevřená data

Poskytování informací na základě žádosti

- ve formátech a jazycích podle obsahu žádosti
- pokud je žádost v jiném formátu či jazyce – není povinnost vyhovět
- pokud je informace většího celku a bylo by náročné poskytnou požadovanou informaci – poskytnete se celek v souladu se zákonem
- upřednostňuje se elektronická podoba

Co musí být obsahem žádosti

- sdělením informace
- poskytnutím kopie
- poskytnutím datového souboru
- nahlédnutím do dokumentu
- sdílením dat
- umožněním dálkového přístupu

Poskytování informací zveřejněním

- povinné subjekty zveřejňují informace, které jsou na základě zákona každému přístupné a lze využít při podnikání nebo jiné výdělečné činnosti
- studijním nebo vědeckým účelům, při veřejné kontrole

Obecná pravidla pro povinné zveřejňování informací

- důvod a způsob založení povinného subjektu a principy provozování činnosti
- popis své organizační struktury, místo a způsob, jak získat příslušné informace
- místo, lhůta a způsob, kde lze podat opravný prostředek proti rozhodnutí povinného subjektu
- postup, který musí povinný subjekt dodržovat při vyřizování žádostí
- přehled nejdůležitějších předpisů, podle nichž povinný subjekt rozhoduje a jedná
- sazebník úhrad za poskytování informací
- výroční zprávu za předcházející kalendářní rok o své činnosti
- výhradní licence poskytnuté
- usnesení nadřízeného orgánu
- elektronickou adresu podatelny

Lhůty

Do 15 dnů od poskytnutí informací na žádost povinný subjekt tyto informace zveřejní způsobem umožňující dálkový přístup.

Povinnosti v úředních hodinách

- právní předpisy vydávané v rámci jejich působnosti
- seznamy hlavních dokumentů povahy
 - koncepční
 - strategické
 - programové

Odkaz na zveřejněnou informaci

- pokud žádost o poskytnutí informace směřuje k poskytnutí zveřejněné informace může subjekt do 7 pracovních dnů poskytnout žadateli údaje umožňující vyhledání – např. odkaz na internetovou stránku

Způsob ochrany utajovaných informací

- je-li požadovaná informace v souladu s právními předpisy označovaná za utajovanou informaci – subjekt ji neposkytne
- nařízení o ochraně osobních údajů – GDPR – poskytnutí informací v souladu s právními předpisy

Příjemce veřejných prostředků

- základní osobní údaje o osobě, které byly poskytnuty veřejné prostředky
- nevztahuje se na poskytování prostředků v oblasti sociální, zdravotní, hmotného zabezpečení v nezaměstnanosti, státní podpory stavebního spoření a státní pomoci při obnově území
- poskytnuty pouze v rozsahu:
 - jméno
 - příjmení
 - rok narození
 - obec trvalého pobytu
 - výše
 - účel
 - podmínky poskytnutí veřejných prostředků

Ochrana obchodního tajemství

- informace tvořící konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a nedostupné skutečnosti
- povinný subjekt ji neposkytne

Ochrana důvěrnosti majetkových poměrů

- informace o majetkových poměrech osoby, která není povinným subjektem – není příjemce veřejných prostředků
- povinný subjekt informace neposkytne

Další omezení práva na informace

- pokud se informace:
 - vztahuje výlučně k vnitřním pokynům a personálním předpisům povinného subjektu
 - jde o novou informaci, která vznikla při přípravě rozhodnutí povinného subjektu – pokud není zákonem stanoveno jinak
 - jde o informaci poskytnutou organizací Severoatlantické smlouvy nebo Evropskou unií, která je v zájmu bezpečnosti státu

Povinný subjekt informací neposkytne pokud

- jde o informaci vzniklou bez použití veřejných prostředků
- ji zveřejňuje na základě zvláštního zákona a v předem stanovených pravidelných obdobích
- by tím byla poruшена ochrana práv třetích osob k předmětu práva autorského
- jde o informaci, která se týká stability finančního systému
- probíhající trestné řízení
- rozhodovací činnosti soudů s výjimkou rozsudku

Neposkytnutí informací – ochrana práva autorského

- provozovatelů rozhlasového nebo televizního vysílání
- škol a školských zařízení
- akademie věd České republiky
- kulturních institucí hospodařících s veřejnými prostředky

Obsah žádosti o poskytnutí informace

- podání ústně nebo písemně
- zřejmé komu je žádost určena
- zřejmé, že žadatel se domáhá informace podle Zákona o svobodném přístupu k informacím
- určení informací, které chce získat
- odkaz na zákon
- jméno, příjmení, datum narození, adresa místa trvalého pobytu – žadatele

Postup při podávání a vyřizování písemných žádostí

- podána dnem obdržení povinného subjektu
- posouzení žádosti - povinného subjektu
 - brání-li nedostatek údajů – výzva k doplnění údajů (do 30 dnů)
 - špatná formulace žádosti – výzva k doplnění údajů (do 30 dnů)
 - nevztáhnutí se k danému subjektu – odložení s odůvodněním
 - poskytnutí informací do 15 dnů
- o postupu se pořídí záznam

Odmítnutí žádosti

- pokud je žádosti či její části zamítnuta – nutné odůvodnění
- žadatel může podat odvolání – lhůta 15 dnů

Stížnost

- může podat žadatel
 - nesouhlasí s vyřízením žádosti
 - kterému po uplynutí lhůty nebyla poskytnuta informace nebo předložena konečná licenční nabídka, zamítnutí
 - kterému byla informace poskytnuta částečně
 - který nesouhlasí s výši úhrady nebo s výši odměny
- stížnost lze podat písemně nebo ústně do 30 dnů ode dne
 - doručení sdělení
 - uplynutí lhůty pro poskytnutí informace
- o stížnosti rozhoduje nadřízený orgán - do 15 dnů – nelze se odvolat

Výroční zpráva

- povinný subjekt musí do 1. 3. zveřejnit výroční zprávu za předcházející kalendářní rok o své činnosti v oblasti poskytování informací podle tohoto zákona obsahují následující údaje
 - počet podaných žádostí o informace a počet vydaných rozhodnutí a odmítnutí žádosti
 - počet podaných odvolání proti rozhodnutí
 - opis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání
 - výčet poskytnutých výhradních licencí
 - počet stížností
 - další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona

Použití správního řádu

- pro rozhodnutí o odmítnutí žádosti
- pro odvolací řízení
- v řízení o stížnosti pro počítání lhůt,
doručování a náklady

Zdroj

Zákon o svobodném přístupu k informacím v praxi – Dana Římanová